

بررسی وضعیت نظارت والدین بر نوجوانان در خانواده‌های نظامی

خدابخش احمدی^۱، *جواد خدادادی سنگده^۲

چکیده

مقدمه: مراقبت و نظارت ضعیف والدین با تمایل بیشتر فرزندان به‌ویژه نوجوانان برای مبادرت به رفتارهای آسیب‌زا همراه است. پژوهش حاضر به منظور بررسی وضعیت نظارت والدینی در میان نوجوانان خانواده‌های نظامی انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش توصیفی - مقطعی، ۴۵۷ نفر از نوجوانان دختر و پسر خانواده‌های نظامی به شیوه نمونه‌گیری چندمرحله‌ای انتخاب شدند و با استفاده از مقیاس نظارت والدینی مورد ارزیابی قرار گرفتند که ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۷۳ به دست آمده است. داده‌های به دست آمده به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون T برای گروه‌های مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد که در مجموع ۷۵/۲ درصد از نوجوانان نظامی نظارت والدینی بالایی را گزارش کردند. این میزان برای پسران ۶۳/۲ درصد و برای دختران ۸۴/۲ درصد به دست آمد. بررسی تفاوت جنسیتی در نظارت والدینی نیز نشان داد که دختران نظارت والدینی بیشتری را تجربه می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری: نظارت والدینی مستلزم توجه و پیگیری نسبت به آگاهی از مکان حضور فرزندان و اعمال آن‌ها می‌باشد؛ بنابراین، توجه بیشتر به نقش نظارت والدینی در فرزندپروری برای سلامت فرزندان امری اساسی است. اجرای برنامه‌های آموزشی به والدین جهت نظارت بیشتر بر نوجوانان پسر ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: خانواده نظامی، نوجوان، نظارت والدین.

تاریخ انتشار ۱۳۹۴/۹/۳۰

مجله علوم مراقبتی نظامی ■ سال دوم ■ شماره ۳ ■ پاییز ۱۳۹۴ ■ شماره مسلسل ۵ ■ صفحات ۱۲۷-۱۳۳

مقدمه

می‌دهد، در شکل‌گیری نگرش‌ها، ارزش‌ها و باورداشت‌های فرد نقش اصلی را بر عهده دارد و بر نوع روابط فرد با سایر افراد، عوامل و نهادهای اجتماعی دیگر تأثیر می‌گذارد. متخصصان علوم رفتاری، در یادگیری رفتارهای اجتماعی مطلوب و نامطلوب بر نقش منابع اصلی نظیر خانواده تأکید دارند و اکثر محققان در این مسئله که شروع رفتارهای آسیب‌زا و بزهکارانه فرزندان را باید در محیط خانوادگی جویا شد، توافق دارند (۲، ۳، ۶). در میان عوامل خانوادگی، نظارت والدین به‌عنوان یکی از تعیین‌کننده‌های اصلی بروز رفتارهای ناسالم و ضداجتماعی نوجوانان و عامل اصلی گرایش نوجوان به سمت رفتارهای پرخطر شناخته شده است (۷). رومرو و روییز (Romero & Ruiz) معتقدند نظارت والدینی

خانواده در برگیرنده عمیق‌ترین پیوندهای روانی و اجتماعی است به گونه‌ای که سلامت آن سلامت همه جانبه فرد و جامعه را به دنبال دارد (۱). خانواده به‌عنوان مهم‌ترین واحد اجتماعی - عاطفی، در تمامی مراحل رشد افراد نقش مهم و منحصر به فردی داراست و در واقع بنیان چگونگی شخصیت فرد در خانواده پی‌ریزی می‌شود (۲، ۳). عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نقش مهمی در آسیب‌های مرتبط با دوره نوجوانی ایفا می‌کنند، اما امروزه این مسئله روشن است که عوامل مرتبط با والدین و خانواده، قوی‌ترین تأثیر را بر بروز این قبیل رفتارها در نوجوانان بر جای می‌گذارند (۴، ۵). خانواده کانون اصلی فرایند اجتماعی شدن فرد را شکل

۱- دکترای تخصصی مشاوره، استاد، ایران، تهران، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، مرکز علوم رفتاری.

۲- دکترای تخصصی مشاوره، ایران، تهران، دانشگاه خوارزمی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، گروه مشاوره (*نویسنده مسئول).

آدرس الکترونیک: javad.khodadadi7@gmail.com

عبارت است از اینکه والدین می‌دانند نوجوان‌شان در زمان‌هایی که با او نیست، کجا به سر می‌برد، با چه کسانی هست، به چه کار مشغول است و عمده اوقاتش را چگونه سپری می‌کند (۸). به بیان دیگر نظارت والدین را می‌توان میزان آگاهی و پیگیری والدین نسبت به مکان‌هایی که فرزندان‌شان در آنجا حضور دارند و اعمالی که انجام می‌دهند، تعریف کرد. این سازه در پژوهش‌ها عموماً به‌وسیله پرسش از والدین و یا ادراک فرزندان از نظارتی که والدین بر رفتار آن‌ها در زمان فراغت، مکان حضور آن‌ها و گروه دوستان یا همسالان‌شان، اعمال می‌کنند، سنجیده می‌شود (۹). بین میزان نظارت و مراقبت والدین و کاهش مشکلات فرزندان رابطه‌ی مستقیمی وجود دارد؛ در واقع سطح نظارت والدین، یک عامل حفاظتی مهم برای مشکلات رفتاری بیرونی فرزندان به شمار می‌رود. نظارت والدین بر فرزندان با کاهش احتمال بروز رفتارهای پرخطر مصرف سیگار و الکل (۱۰)، مواد مخدر (۲)، درگیری فیزیکی (۱۱)، روابط جنسی ناایمن (۱۲) ترک تحصیل و مشکلات تحصیلی کمتر (۱۳) همراه است. غیبت و عدم حضور والدین یا یکی از آن‌ها تأثیر خود را از طریق عدم نظارت کافی ناشی از غیبت والدین اعمال می‌کند و نوجوانان خانواده‌های تک‌والدی بیش از نوجوانان خانواده‌هایی که هر دو والد حضور دارند، در معرض پرداختن به رفتارهای پرخطر و بزهکارانه هستند (۱۴). در خانواده‌های تک‌والدی خصوصاً اگر پدر در خانواده حضور نداشته باشد و یا در خانواده‌هایی که به دلایل مختلف پدر حضور کمتری داشته باشد، ممکن است میزان نظارت و کنترل صحیح بر فرزندان کاهش یابد و احتمال ارتکاب و گرایش به رفتارهای پرخطر در فرزندان نوجوان بیشتر باشد (۷، ۱۰، ۱۲). آشکار است که خانواده‌های نظامی به خاطر عوامل متأثر از شغل خود با خانواده‌های غیرنظامی از جهات مختلف متفاوت‌اند و جمعیتی را تشکیل می‌دهند که نسبت به سایر خانواده‌ها بیشتر در معرض خطر مسائل مربوط به سلامت فردی، خانوادگی و اجتماعی قرار دارند (۱۵). از آنجا که در خانواده‌های نظامی، پدر برای مدت‌های طولانی و متناوب به مأموریت می‌رود، ساختار آن تا حدی شبیه خانواده‌های تک‌والدی می‌شود که احتمالاً نظارت و کنترل والدین پایین است و مادر سرپرستی خانواده را بر عهده دارد. در این خانواده‌ها در ظاهر نقش پدری وجود ندارد، اقتدار او کاسته شده است، مسئولیت‌ها، نقش‌ها، الگوهای رفتاری

و ارتباطات مراوده‌ای همگی در این خانواده‌ها متفاوت از سایر خانواده‌هاست و به همین دلایل احتمال کاهش نظارت والدین و به دنبال آن ابتلا به آسیب‌ها در این خانواده‌ها بالاست (۱۶). عدم حضور مستمر یک یا هر دو والدین به دلایل مختلف، عاملی مهمی است که باعث می‌شود ساختار خانواده دستخوش تغییر شود. از آنجا که یکی از والدین حضور یا حضور مستمر ندارد، کارکردها و مسئولیت‌های دیگر افراد خانواده باید به‌گونه‌ای تغییر کند که والد دیگر بتواند جای خالی او را پر کند. چنانچه این فرایند به‌درستی اتفاق نیفتد، خانواده دچار آشفتگی شده و در نتیجه زمینه بروز ناهنجاری‌ها در اعضا به‌ویژه نوجوانان فراهم می‌شود. در خانواده‌های نظامی جدایی فرد نظامی از خانواده، جزء ویژگی‌ها و الزامات شغلی است. فقدان موقت یک عضو خانواده به خصوص پدر به دلیل اعزام نیروهای نظامی، استرس قابل توجهی را به خانواده وارد می‌کند. وجود استرس‌های ناشی از جدایی، دوری‌ها و تغییر مکان‌های فراوان و سلسله مراتب انعطاف ناپذیر دلیلی برای آسیب‌پذیری بیشتر خانواده‌های نظامی و ضعف در پرداختن به وظایف والدینی از جمله نظارت بر فرزندان است (۱۷). برای مثال پژوهش احمدی و بیگدلی روی فرزندان خانواده‌های نظامی در کشور نشان می‌دهد که بین میزان نظارت والدین در خانواده‌های نظامی و میزان آسیب‌پذیری فرهنگی و اجتماعی رابطه معکوس وجود دارد و هرچه میزان نظارت بر فرزندان کمتر باشد به همان میزان آسیب‌پذیری فرهنگی و اجتماعی همچون گرایش به اعتیاد، ارتباط با دوستان ناباب، استفاده از نوار و فیلم‌های مبتذل، دوستی با جنس مخالف، قانون‌گریزی و غرب‌گرایی در فرزندان نوجوان و جوان نظامی بالاتر است (۱۸). در رابطه با ضرورت پژوهش می‌توان اشاره داشت والدین نظامی به دلایل ناشی از ماهیت شغل‌شان زمان کمتری برای ارتباط با فرزندان خود دارند. این شرایط به نوبه خود می‌تواند بر کمیت و کیفیت نظارت والدین بر فرزندان نوجوان خود تأثیرگذار است و احتمال آسیب‌پذیری آن‌ها را افزایش دهد. از سوی دیگر با توجه به حساسیت‌های مرحله نوجوانی برای آغاز حرکت به سمت رفتارهای پرخطر، در ارتباط با این موضوع که وضعیت نظارت والدین نظامی بر فرزندان نوجوان‌شان چگونه است اطلاعات پژوهشی چندانی در دست نیست که لزوم پژوهش را نشان می‌دهد. در عین حال، حفظ و ارتقاء سلامت خانواده ایجاب می‌کند توجه ویژه‌ای به نقش

با استفاده مقیاس نظارت والدینی سینگر (singer) اندازه‌گیری شده است (۵). سازندگان ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ را برای این پرسشنامه گزارش کردند. مقیاس لیکرت این پرسشنامه ۴ گزینه‌ای از نمره صفر برای گزینه «هیچ‌وقت» تا نمره ۳ برای «همیشه» متغیر است. ابزار مذکور توسط آلبوکردی (Albookordi) و همکاران (۱۹) در ایران ترجمه و ویژگی‌های روانسنجی آن بررسی شده است. در این پژوهش حاضر نیز پس از ترجمه برای اطمینان از قابلیت استفاده از پرسشنامه پایایی بازآزمایی آن با فاصله دو هفته مورد استفاده قرار گرفت و ضریب پایایی بازآزمایی ۰/۷۵ به دست آمد. همچنین میزان اعتبار آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمده است.

پرسشنامه جمعیت شناختی: سؤالاتی در رابطه با وضعیت سنی، تحصیلی، خانوادگی، اجتماعی-اقتصادی نوجوان، میزان سواد والدین، سابقه طلاق و اعتیاد اعضای خانواده را شامل می‌شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون T برای گروه‌های مستقل استفاده شد.

یافته‌ها

نمونه مورد مطالعه شامل ۲۶۴ دختر و ۱۹۳ پسر نوجوان خانواده‌های نظامی بود. تمامی شرکت‌کنندگان نوجوانان دبیرستانی بودند که دامنه سنی آزمودنی‌ها از ۱۴ تا ۱۸ سال بود که میانگین و انحراف معیار سن آن‌ها به ترتیب ۱۵/۰۴۹ و ۱/۰۶ به دست آمد. ۱/۸ درصد (۸ نفر) از آزمودنی‌ها به واسطه طلاق جدا از پدر یا مادر خود زندگی می‌کردند و ۱/۵ درصد (۷ نفر) نیز یکی از والدین خود را از دست داده بودند. همچنین در ۲/۴ درصد (۱۱ نفر) از خانواده‌های نوجوانان مورد بررسی نیز حداقل یک نفر سوءمصرف کننده مواد مخدر وجود داشت. جدول ۱ سایر اطلاعات جمعیت شناختی را نشان می‌دهد.

جدول ۲ نتایج بررسی وضعیت نظارت والدینی در نوجوانان خانواده‌های نظامی را نشان می‌دهد. چنان‌که مشاهده می‌شود درصد بالایی (۷۵/۲) از نوجوانان سطوح بالای نظارت والدینی را گزارش کرده‌اند.

در ادامه به منظور بررسی تفاوت پسران و دختران در متغیر نظارت

تعیین‌کننده نظارت والدینی با توجه به پیامدهای گسترده آن بر روی فرزندان شود، چرا که بهبود کیفیت مراقبت و نظارت والدین نظامی بر فرزندان خود گام بسیار مؤثری در جهت پیشگیری از مشکلات مختلف آتی برای آنان محسوب می‌شود، لذا، انجام این مطالعه بیشتر ضروری به نظر می‌رسد. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی و مقایسه وضعیت نظارت والدینی در نوجوانان دختر و پسر خانواده‌های نظامی صورت پذیرفته است.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - مقطعی است. جامعه آماری پژوهش متشکل از کلیه نوجوانان دختر و پسر مقطع متوسطه خانواده‌های نظامی شهر تهران بود که در سال ۱۳۹۳ مورد بررسی قرار گرفتند. شاغل بودن حداقل یکی از والدین آنان در نیروهای نظامی، سنین ۱۴ تا ۱۸ سال و تمایل به مشارکت در پژوهش از جمله معیارهای ورود به مطالعه بود که با توجه به نوع مطالعه، جهت برآورد حجم مکفی و بهینه با توجه به فرمول تعیین حجم نمونه $S = [X^2Nd^2] / P(1-P)(N-1) + X^2P(1-P)$ بر اساس جدول کرجسی (Krejcie) و مورگان (Morgan) ۴۵۷ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب و نمونه پژوهش را تشکیل دادند. جهت انتخاب نمونه و دسترسی به اطلاعات کامل و جامع، عرصه پژوهش در محدوده وسیعی انتخاب شد. بدین منظور ابتدا شهر تهران به ۵ منطقه جغرافیایی شمال، مرکز، جنوب، شرق و غرب تقسیم شد، سپس از بین مناطق آموزشی هر منطقه جغرافیایی، دو منطقه آموزشی انتخاب و در نهایت از بین مدارس متوسطه آن منطقه نوجوانان مورد نظر برای اجرای پژوهش انتخاب شدند. در رابطه با رعایت اصول اخلاقی پژوهش لازم به ذکر است قبل از پخش پرسشنامه، آزمودنی‌ها از اهداف و اهمیت پژوهش آگاه شدند و به دور از اجبار با رضایت و آگاهی لازم درباره چిستی و چگونگی پژوهش شرکت کردند. علاوه بر کسب رضایت آن‌ها جهت تکمیل پرسشنامه‌ها، به افراد اطمینان از حق محرمانه بودن همه مشخصات در کل فرایند پژوهش داده شد. برای جمع‌آوری اطلاعات لازم از مقیاس نظارت والدینی (Parental Monitoring scale) و پرسشنامه جمعیت‌شناختی استفاده شد. مقیاس نظارت والدین (PMS): در این پژوهش نظارت والدینی

جدول ۱- اطلاعات توصیفی جمعیت شناختی آزمودنی‌ها

متغیر	تعداد	درصد
جنسیت	پسر	۱۹۳
	دختر	۲۴۶
سطح تحصیلات	اول دبیرستان	۱۷۷
	دوم دبیرستان	۱۳۸
	سوم دبیرستان	۱۴۲
وضعیت اقتصادی	خوب	۱۸۹
	متوسط	۲۲۹
	ضعیف	۳۹
جدایی والدین	مرگ	۷
	طلاق	۸

جدول ۲- وضعیت نظارت والدینی بر نوجوانان دختر و پسر به صورت کلی

گروه	نظارت والدین بر فرزندان					
	پایین	متوسط	زیاد	تعداد	درصد	تعداد
پسران	۲/۱	۶۷	۳۴/۷	۱۲۲	۶۳/۲	۴
دختران	۱/۲	۳۵	۱۴/۲	۲۰۸	۸۴/۶	۳
کل	۱/۶	۱۰۲	۲۳/۲	۳۳۰	۷۵/۲	۷

والدین از آزمون T برای گروه‌های مستقل استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ آمده است.

همان‌گونه که مشاهده می‌شود تفاوت دو گروه دختران و پسران در متغیر میزان نظارت از سمت والدین معنی‌دار به دست آمده است ($P < 0/001$) و دختران نسبت به پسران از نظارت والدینی بیشتری برخوردارند.

بحث و نتیجه‌گیری

نظارت بر فرزندان یکی از وظایف اصلی والدین است. در سبک تربیتی سالم، والدین نظارت روی فرزندان را به‌صورت افراط و تفریط انجام نمی‌دهند. رفتار آن‌ها در برابر فرزندان قاطع و از

سویی اطمینان بخش است. این عده از والدین اعتقاد دارند که کنترل بیرونی و نظارت والدین در نهایت باید بسوی کنترل درونی فرزند سوق یابد (۱۸). انتظار می‌رود فرزندان تحت شورای نظارت و کنترل مناسب‌ترین رشد را داشته باشند و این نظارت پشتیبان‌های حمایت آمیز برای آن‌ها محسوب شود. بر همین اساس پژوهش حاضر که با هدف بررسی وضعیت نظارت والدین بر روی فرزندان نوجوان در خانواده‌های نظامی انجام شده است، نشان داد که بیشتر نوجوانان این خانواده‌ها، نظارت و مراقبت بالایی را از سوی والدین خود تجربه می‌کنند. در تحلیل جزئی‌تر مشخص شد که در مجموع ۷۵/۲ درصد از نوجوانان نظارت والدینی بالایی را ادراک می‌کنند و مابقی (۲۴/۸ درصد) میزان متوسط و پایینی از نظارت را گزارش می‌کنند که از این میان تنها حدود ۱/۶ درصد از نوجوانان مورد مطالعه از نظارت والدینی بسیار پایینی برخوردار بودند. این یافته با نتایج برخی پژوهش‌ها همخوان (۱۵، ۱۷، ۲۰) و در عین حال با یافته‌های برخی مطالعات دیگر ناهمخوان است (۶، ۹، ۱۳). برای مثال همسو با پژوهش احمدی و بیگدلی و کلونپ (Kloep) نشان می‌دهد که جو عاطفی مثبت در تعاملات خانواده، عدم نظارت سخت‌گیرانه، وضعیت خوب اقتصادی-اجتماعی، ثبات در مأموریت و حضور مستمر یکی از والدین در خانه موجب شده است فرزندان خانواده‌های نظامی میزان بیشتری از نظارت توسط والدین را گزارش کنند (۱۸، ۲۲). در رابطه با این مسئله و تناقض در یافته‌ها می‌توان اشاره به این مهم داشت که ارتباط والد-فرزند در طی دوره نوجوانی دستخوش تغییر می‌شود و اغلب والدین و نوجوان نگرش‌ها، دیدگاه‌ها و انتظارات جدید و گاه متفاوتی درباره قواعد خانوادگی، درست و غلط بودن رفتارها و روابط بین فردی دارند که این تفاوت نگرش منجر به بروز تعارض می‌شود (۲۱). با افزایش تعارض در رابطه والد-فرزند نظارت والدینی کاهش و از کیفیت آن کاسته می‌شود که در نتیجه با گسترش روابط نوجوان با گروه‌ها و شبکه‌های مختلف اجتماعی ناآشنا و عمدتاً

جدول ۳- شاخص‌های آماری آزمون T مستقل برای مقایسه نظارت والدین در نوجوانان دختر و پسر

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
نظارت والدین	دختر	۲۳/۷۱	۳/۰۵	۳۶۸/۱۵۶	۶/۹۵۵	۰/۰۰۱
	پسر	۲۱/۴۱	۳/۷۱			

پرخطر می‌شود بلکه احتمال مبادرت به این قبیل رفتارها را نیز کاهش می‌دهد و هدایت غیرمستقیم به سمت فعالیت‌های مثبت و سازنده فردی و اجتماعی را به دنبال دارد. با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود در حمایت از سلامت و صیانت خانواده لازم است نظارت به عنوان یک اصل تلقی شود، حدود نظارت تعیین شود تا این موضوع دخالت در امور شخصی یکدیگر تلقی نشود، درباره چگونگی نظارت، نوع آن و شیوه‌های مرتبط با آن اعضای خانواده به‌ویژه والدین به توافق برسند و نظارت بر فرزندان صرفاً بر عهده مادر قرار نگیرد بلکه پدر نیز به‌ویژه در ارتباط با پسران نوجوان فعال باشند. پژوهش حاضر به نوبه خود با محدودیت‌های مواجه بود. علاوه بر خود گزارشی بودن پرسشنامه و دشواری نوجوانان به همکاری در پژوهش، نمونه مورد مطالعه از نوجوانان خانواده‌های نظامی شهر تهران بودند، لذا تعمیم این نتایج به همه خانواده‌های نظامی مستلزم رعایت احتیاط است. با این حال اطلاعات حاصل از این پژوهش می‌تواند دستمایه پژوهش‌های دیگر در این زمینه قرار گیرد تا اطلاعات دقیق‌تر و جامع‌تری فراهم گردد. لذا، پیشنهاد می‌شود وضعیت نظارت والدین بر نوجوانان در خانواده‌های نظامی با خانواده‌های غیرنظامی مقایسه شود.

وضعیت نظارت والدینی در خانواده‌های نظامی بالاست که این وضعیت می‌تواند حکایت از اقدامات و برنامه‌ریزی‌های مسئولانه و هدفمند والدین و سایر نهادهای مسئول در ارگان‌های نظامی است. با این حال لازم است سیستم نظارتی خانواده تقویت شود و با توجه به تأثیر حضور کمتر پدر، پدران نقش نظارتی خود را بر فرزندان نوجوان خود بیشتر کنند و نظارت از سوی هر دو والد بر روی فرزندان پسر در این دوره بیشتر شود؛ بنابراین برنامه‌های پیشگیرانه لازم است توجه بیشتری به عنصر نظارت والدینی در سلامت خانواده داشته باشند و اقدامات هدفمندانه بیشتری جهت ارتقای آن از سوی نهادهای مربوطه انجام گیرد.

تشکر و قدردانی

این پژوهش با حمایت مالی مرکز علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) به شماره س/۳۴۰/۱۴/۲۶ مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۰ صورت پذیرفته است. پژوهشگران از کلیه عزیزانی که ما را در این پژوهش همراهی کردند، صمیمانه سپاس‌گزاری می‌کنند.

نامطلوب همراه است (۲۲). بر این اساس وضعیت نظارت والدین با چگونگی و کیفیت تعاملات و ارتباط والد فرزند در ارتباط است و از یکدیگر اثر می‌پذیرند. در صورتی که رابطه والد و فرزندان مطلوب و مسالمت‌آمیز باشد و تعارض و تنش مستمری بین آن‌ها وجود نداشته باشد، علی‌رغم حضور فیزیکی کمتر والد در خانواده از کیفیت نظارت کاسته نمی‌شود و ادراک نظارت از سوی والدین در نوجوان پابرجاست و به سمت نظارت درونی هدایت می‌شود. در بررسی تفاوت جنسیتی میزان نظارت والدینی در دختران (۲۳/۷۱) در مقایسه با پسران (۲۱/۴۱) تفاوت معنی‌دار بود و دختران نظارت والدینی بیشتری را تجربه می‌کنند. این یافته با نتایج پژوهش‌های متعدد همسو است (۶، ۱۱، ۱۴، ۲۰، ۱۹). در رابطه با تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که مراقبت و نظارت بر رفتار نوجوان از سوی والدین نقش کلیدی و اثرگذاری را در کشیده شدن به سمت انواع موقعیت و رفتارهای آسیب‌زا است. والدینی که قواعد انضباطی محکم‌تری در قبال چگونگی سپری کردن اوقات فراغت و نوع دوستان دارند، نوجوان از احتمال کمتری برای گرایش به رفتارهای پرخطر دارا هستند (۱۱). حال والدین در اعمال و اجرای این قواعد برای دختران حساسیت و اهمیت بیشتری را نشان می‌دهند (۲۴)، از نگرانی بیشتری برخوردارند (۲۳) و مادران در نظارت بر روی فرزندان دختر در مقایسه با پسر کارآمدی بیشتری را نشان می‌دهند (۹).

از سوی دیگر، دختران در مقایسه با پسران اهمیت و حساسیت بیشتری برای مطیع بودن و در چارچوب خانواده بودن قائل‌اند (۱۳)، میزان هیجان خواهی و خطرپذیری کمتری را دارا هستند (۲۶) و در نهایت انتظارات اجتماعی متفاوت جنسیتی (۲۷) و بالاتر بودن میزان خودکنترلی در دختران نسبت به پسران (۲۸) ازجمله عواملی است که موجب بالاتر بودن ادراک نظارت در دختران می‌شود؛ بنابراین با توجه به دلایل مذکور منطقی به نظر می‌رسد که تفاوت معناداری بین فرزندان دختر و پسر بر اساس میزان نظارت والدینی وجود داشته باشد.

بنابراین بر اساس این پژوهش نظارت والدینی و کنترل مسئولانه به مصونیت نوجوان در برابر رفتارهای آسیب‌زا منجر می‌شود. نظارت والدینی نه تنها مانع کشیده شدن نوجوان به سمت همنشینی با همسالان منحرف، مکان‌های ناامن و تجربه کردن رفتارهای

References

- 1- Doran N, Luczak SE, Bekman N, Koutsenok I, Brown SA. Adolescent substance use and aggression: A review. *Crime Justice Behave.* 2012; 39 (6): 74869.
- 2- Nargiso JE, Becker SJ, Wolff JC, Uhl KM, Simon V, Spirito A, et al. Psychological, peer, and family influences on smoking among an adolescent psychiatric sample. *J Subst Abuse Treat.* 2012; 42 (3): 310-8.
- 3- Queen. WH. *Family Solutions for Youth at Risk: Applications to Juvenile delinquency, Truancy, and behavior problems.* 1sted. New York: Brunner-Rutledge. 2004.
- 4- Amett J. The developmental context of substance use in emerging adulthood. *J Drug Isse.* 2005; 35: 235-53.
- 5- Singer MI; Flannery. DJ; Guo. S; Miller. D; & Leibbrandt S. Exposure to violence, parental monitoring, and television viewing as contributors to children's psychological trauma. *J Community Psychol.* 2004; 32: 489-504.
- 6- Melchior M, Chastang J-F, Goldberg P, Fombonne E. High prevalence rates of tobacco, alcohol and drug use in adolescents and young adults in France: Results from the GAZEL youth study. *Addict Behav.* 2008; 33,122-133.
- 7- Paschal MJ, Ringwalt C L, Flewelling R L. Effects of parenting, father absence, and affiliation with delinquent peers on African-American male adolescents. *Adolesc.* 2003; 38 (149): 15-34.
- 8- Romero AJ; Ruiz M. Does families lead to increased parental monitoring? Protective factors for coping with Risky Behaviors. *J Child Fam Stud.* 2007; 16: 143-154.
- 9- Frojd S, Kaltiala-Heino R, Rimpela M. The association of parental monitoring and family structure with diverse maladjustment outcomes in middle adolescent boys and girls. *Nord J Psychi.* 2007; 61 (4): 296-303.
- 10- Engels RC, Scholte HJ, Lieshout CF, Kemp RD, Overbeek, G. Peer group reputation and smoking and alcohol consumption in early adolescence, *Addic Behav.* 2006; 31,440-449.
- 11- Fallu JS, Janosz M, Briere FN, Descheneaux A, Vitaro F, Tremblay RE. Preventing disruptive boys from becoming heavy substance users during adolescence: A longitudinal study of familial and peer-related protective factors. *Addict Behav.* 2010; 35 (12): 1074-82.
- 12- Risi S, Gerhardstein R, Kistner J. Children's classroom peer relationships and subsequent educational outcomes. *J Clinic Child Adel Psychol.* 2003; 32 (3): 351-61.
- 13- Onishi A, Kawabata Y, Kurokawa M, Yoshida T. A mediating model of relational aggression, narcissistic orientations, guilt feelings, and perceived classroom norms. *School Psycho Int.* 2012; 33 (4): 367-90.
- 14- Caldwell RM, Beutler LE, Ross SA, Silver NC. Brief report: An examination of the relationships between parental monitoring, self-esteem and delinquency among Mexican American male adolescents. *J Adolesc.* 2006; 29: 459-464.
- 15- Darwin JL, Reich KI. Reaching out to the families of those who serve: The SOFAR project. *Prof Psychol research Pr.* 2006; 37 (5): 481-4.
- 16- Wu D, Chu N, Lin Y, Lai H. Aggregation of adverse behaviors and its affecting factors among young military conscripts in Taiwan. *Addict Behav.* 2007; 32: 1302-8.
- 17- Sato a perceived parental styles in a Japanese of depressive disorders. *J psychi.* 2001; 50: 170-173.
- 18- Ahmadi Kh, Bigdeli Z. The dimensions of child control and supervising and effects of these on children in military families. *J Behav sci.* 2008; 1 (1): 19-20. (Persian)
- 19- Alboukordi S, Nazari AM, Nouri R, Khodadadi J. Predictive factors for juvenile delinquency: The role of family structure, parental monitoring and delinquent peers. *J Crim Soc theory.* 2012; 5 (1): 770-777.
- 20- Zadeh Mohammadi A, Ahmadabadi Z, Panaghi L, Heidari M. Validity and reliability of Iranian Youth risk-taking scale. *J Psychol.* 2011; 15 (2): 129-146. (Persian)
- 21- Allison N, Barbara N, Schultz B. Parent adolescent conflict in early adolescent. *Adolesc.* 2004; 39; 102-119.
- 22- Kloep M; Guney, M; Cok, F; Simsek, O. Motives for risk-taking in adolescence: A cross-cultural study. *J Adolesc.* 2009; 32 (1): 51-135.
- 23- Westling E, Andrews JA, Hampson SE, Peterson M. Pubertal timing and substance use: The effects of gender, parental monitoring and deviant peers. *J Adolesc Health.* 2008; 42 (6): 555-63.
- 24- Brandt D. *Delinquency, development, and social policy.* 1st ed. Connecticut: Yale University Press. 2006.
- 25- Shoemaker DJ. *Theories of delinquency: An examination of explanations of delinquent behavior.* 6thed. New York: Oxford University Press. 2010.
- 26- Kristjansson A, James J, Allegrante J, Sigfusdottir ID, Helgason A R. Adolescent substance use, parental monitoring, and leisure-time activities: 12-year outcomes of primary prevention in Iceland. *Pre Med.* 2010; 51, 168-171.
- 27- Eaton NR, Krueger RF, Johnson W, McGue M, Lacono, WG. Parental monitoring, personality, and delinquency: Further support for reconceptualization of monitoring. *J Res Pers.* 2009; 43: 49-59.
- 28- Boyer T. The development of risk-taking: A multi perspective review. *Dev Rev.* 2006; 26 (3): 291-345.

Parental monitoring among Adolescents of Military Families

Ahmadi. Kh¹, *Khodadadi sangdeh. J²

Abstract

Introduction: Poorly parental Monitored adolescents are more likely to participate in pathological behaviors. The current study aims to investigate parental monitoring among military families' adolescents.

Material and Methods: In this cross-sectional study, 457 high school female and male students were selected through cluster sampling method and were assessed by Parental Monitoring Scale and Cronbach alpha coefficient for the scale was 0.73. Data was analyzed with SPSS-19 and using descriptive statistics and independent sample T-test.

Results: According to study results, 75.2 percent of adolescents were going through high parental monitoring. Furthermore 63.2% of the male adolescents and 84.2% of female adolescents reported high parental monitoring. Moreover, the results showed that there was a significant difference between girls and boys in parental monitoring.

Discussion and Conclusion: Parental monitoring involves attending to and keeping track of the adolescent. So, it is critical to take account of parental monitoring in parenting to bring up healthy adolescents. Additional, monitoring male adolescents is highly recommended.

Keywords: Adolescent, Military family, Parental monitoring.

1- PhD Counseling, Professor, Iran, Tehran, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Behavioral Sciences Research Center.

Email: Kh_ahmadi@yahoo.com

2- (*Corresponding author) PhD Counseling, Iran, Tehran, University of Kharazmi, Department of Counseling. Email: javad.khodadadi7@gmail.com